

PULE'ANGA 'O TONGA

PA'ANGA TOKONI KI HE NGAahi PISINISI FAKA'EKONOMIKA COVID-19 NGAAHI MAKATU'UNGA MO E NGAahi ME'A KE FAKAKAKATO

Tokotaha Kole,

'Oku fakaafe'i atu koe ke ke kataki 'o fakafonu mai 'a e Konga 1 ke fakapapau'i 'oku 'atā ke ke tohi kole mai ki he pa'anga tokoni ki he ngaahi pisinisi faka'ekonomika COVID-19.

Kapau na'a ke tali "io" **KOTOA** 'i he Konga 1 pea ke kataki 'o hoko atu ki hono fakafonu mai 'a e foomu kole 'oku hā atu, pea kapau na'a ke tali "ikai" ki ha **TAHA** 'i he Konga 1, pea kataki 'oku 'ikai ke 'atā ke ke tohi kole mai.

d

'Oku 'oatu 'i he Konga 2 'a e ngaahi fiema'u ke fakakakato, ke tokoni atu ki hono fakapapau'i 'oku maau ho'o foomu kole 'i he taimi te ke fakahu mai ai, 'e makatu'unga hono sivi'i pe 'oku ke 'atā ke kau ki he pa'anga tokoni 'i he ngaahi fakamatala te ke fakahu mai.

Konga 1: NGAahi MAKATU'UNGA KI HE KOLE

<i>Ngaahi makatu'unga:</i>		<i>'Io</i>	<i>'Ikai</i>
1	Ko ho'o pisinisi kuo mole 'a e pa'anga hu mai 'il he mahina ko Sanuali ki Ma'asi 2020		
2	Ko ho'o pisinisi na'e lesisita kimu'a 'i Ma'asi, 2020, PE ko ho'o pisinisi 'oku kau ia he ngaahi pisinisi ta'e lesisita		
3	Ko ho'o pisinisi 'oku fakahoko ia 'i Tonga		
4	Ko ho'o pisinisi 'oku 'ikai ko ha pinisini 'a e Pule'anga		
5	Ko ho'o pisinisi na'e 'ikai ke kau ia he ngaahi pisinisi na'e fiema'u ke lele pe lolotonga 'o e taimi fakataputapu		

Konga 2: NGAahi FIEMA'U KE FAKAKAKATO

<i>Ko e foomu kole kotoa pe kuopau ke 'i ai e ngaahi me'a ni:</i>		<i>Faka'ilongai pe 'a e ki'i puha ☒ kapau kuo kakato</i>	<i>Ngāue'aki pe ki he 'Ofisi</i>
1.	Fakakakato mo fakamo'oni 'i he Foomu Kole ki he Pa'anga Tokoni ki he Ngaahi Pisinisi Faka'ekonomika COVID-19	☐	
2.	Tatau 'a ho'o paasipooti pe ko ho'o kaati ID Fakafonua	☐	
3.	'Omi 'a e ngaahi fakamatala fe'unga ke poupou mo fakaha mai 'a e mole fakapa'anga na'e hoko makatu'unga 'i he COVID-19	☐	
4.	'Omi 'a e Fakamatala Pa'anga Tupu mo e Mole (Profit and Loss Statement) mei Sanuali – Ma'asi, 2019 (ikai ke kau hen'i 'a e ngaahi pisinisi ta'e lesisita)	☐	

TAIMI 'OKU NGATA AI 'A E TOHI KOLE

- Ko e ngaahi pisinisi lesisita, fiema'u ke fakahu mai ho'o mou ngaahi foomu kole ki he 'ofisi 'o e Potungāue Fefakatau'aki moe Fakalakalaka Faka'ekonomika 'i Tongatapu, Vava'u, Ha'apai mo 'Eua kimu'a 'i he taimi **4:30pm Falaite 17 'o 'Epeleli, 2020.**
- Ko e ngaahi pisinisi 'ikai ke lesisita, fiema'u ke fakahu mai kimu'a 'i he taimi **4:30pm 'o e Falaite 24 'o 'Epeleli, 2020.**
- 'E malava foki ke ke 'imeili mai pe ho'o foomu kole ki he tu'asila 'imeili ko e poinisetiap@mted.gov.to
- 'E 'ikai ke tali ha ngaahi foomu kole tomui.

FETU'UTAKI

Ki ha'o faka'eke'eke kataki 'o fetu'utaki kia Ms Poinisetia Paongo 'i he fika telefoni 7745408 pe ko e 'imeili poinisetiap@mted.gov.to pe ko Ms. Fololenitina 'Asau 'i he fika telefoni 7798036/8745410 pe ko e 'imeili fololenitinaa@mted.gov.to

Ngāue'aki pe 'e he 'Ofisi

Fika 'o e Foomu Kole

'Aho na'e ma'u ai:

PULE'ANGA 'O TONGA

FOOMU KOLE KI HE PA'ANGA TOKONI KI HE NGAALI PISINISI FAKA'EKONOMIKA

COVID-19

FOOMU KOLE

KONGA A: FAKAKALAKALASI 'O E NGAALI PISINISI

KALASI		Fili 'a e puha ☒ 'oku kau ki ai ho'o pisinisi.
1	Ngaahi pisinisi 'oku 'ikai lēsisitá	☐ Kataki 'o hoko atu ki he Konga E/ Konga si'i E
2	Iiki (Kalasi 1 – Pa'anga Hū mai si'i hifo 'i he \$50,000)	☐ Kataki 'o hoko atu ki he Konga E/ Konga si'i A
3	Iiki (Kalasi 2 – Pa'anga Hū mai \$50,000 – 100,000)	☐ Kataki 'o hoko atu ki he Konga E/ Konga si'i A
4	Lalahi (Lahi hake 'a e pa'anga hū maí 'i he \$100,000)	☐ Kataki 'o hoko atu ki he Konga E/ Konga si'i A

KONGA E: FAKAMATALA KI HE PISINISI

Konga Si'i A – Ngaahi Pisnisi Lesisita

HINGOA 'O E PISINISI:	FIKA LESISITA 'O E PISINISI: FIKA TUKUHAU 'O E PISINISI:
FETU'UTAKI: Fika Telefoni:	'Imeili:
TOKOTAHĀ 'OKU 'A'ANA 'A E PISINISI: *Pau ke 'omi 'a e tatau 'a ho'o kaati ID fakafonua pe paasipooti	FEITU'U 'O E PISINISI 'I TONGA: FEITU'U PAU 'OKU FAKAHOKO AI E PISINISI 'I TONGA? ☐ 'Io ☐ 'Ikai
SEKITOA FAKA'EKONOMIKA: ☐ Ngaue mei natula (eg. Ngoue, toutai, faama) ☐ Ngaue Fa'u Koloa (fa'u koloa, ngāue fakamea'a mo e langa) ☐ Ngaue sevesi (takimamata, ngāue fakalofesinala, ngaahi ngāue fakalukufua)	NGAAHI NGĀUE FAKAPISINISI ('i hono fakahā 'i ho'o laiseni pisinisi)

Konga Si'I E – Ngaahi Pisnisi 'ikai Lesisita

TOKOTAHĀ 'OKU 'A'ANA 'A E PISINISI:
*Kuopau ke 'omi 'a e tatau 'a ho'o kaati ID fakafonua pe paasipooti
FETU'UTAKI: Fika Telefoni: 'Imeili:
TU'ASILA: NGAAHI NGAUE FAKAPISINISI :

KONGA F: NGAahi MOLE FAKAPA'ANGA 'A E PISINISI MAKATU'UNGA 'I HE COVID-19

1. Na'e uesia ho'o pisinisi?	☐ 'Io	☐ 'Ikai
i. Ko e ha 'a e vaha'a taimi na'e uesia ai?		
ii. Na'e pau nai ke tāpuni ho'o pisinisí?	☐ 'Io	☐ 'Ikai
iii. Toko fiha ho'o kau ngae?		
iv. Na'e pau ke fakatokosi'i ho'o kau ngāue? Kapau na'a ke tali 'io, ko e toko fiha _____	☐ 'Io	☐ 'Ikai
2. Fakamatala mai pe na'e anga fefe 'a e uesia ho'o pisinisi.		
i. Fakamahino mai 'a e ngaahi uesia fakapa'anga mei he COVID-19 ki ho'o pisinisí 'i he māhina 'e 3 kuo hili (Sanuali – Mā'asi). 'Omi 'a e fakamatala fakapa'anga mo ha ngaahi fakamatala kehe ke fakamo'oni'aki.		
ii. 'Omi 'a e mahu'inga totonu 'o e lahi 'o e pa'anga hū mai pe ko ha fakafuofua, 'i he māhina 'e 3 kuohilí (Sanuali – Mā'asi 2019) 'o fakatautau ki he vaha'ataimi tatau 'i he ta'u ni. (vakai ki he Konga Makehe 1 'i he foomu ni)		
3. Ko e katoa 'o e pa'anga hu mai kuo mole 'i ho'o pisinisi tupu meí he COVID-19.		

KONGA H: FAKAMO'ONI

'Oku ou fakapapau ko e ngaahi fakamatala kotoa pē 'oku 'oatu 'i he foomu ko ení 'oku mo'oni, tonu pea kakato pehē ki he ngaahi fakamatala kehe 'oku fakahū fakataha atu moe foomú ni. 'Oku ou mahino'i kapau 'oku hala pē 'ikai totonu ha fakamatala 'oku ou 'oatu, 'e kaniseli 'a 'eku foomu kole ki he Pa'anga Tokoni ki he Ngaahi Pisini Faka'ekonomika COVID-19 'o 'ikai ke toe fakahoko mai.

Hingoa:	Fakamo'oni:
	'Aho:

Ko e ngaahi fakamatala 'oku hā he foomu kole ni 'oku fakataumu'a pe ia ki he ngaahi taumu'a 'oku 'oatu hení, 'o kau ki ai hono sivi'i pe 'oku ke taaau ke ma'u 'a e tokoni pea mo 'ātita mo vakai mo ha ngaahi monū 'e tuku atu. Ko e ngaahi fakamatala kotoa pē 'e 'omi 'oku tauhi malu ia, pea 'e ngāue'aki pe ki he ngaahi taumu'a fakangāue.

KONGA MAHEKE 1:**FAKAMATALA TUPU MO E MOLE KI SANUALI – MA'ASI, 2019**

	2019 SANUALI	FEPUELI	MA'ASI
PA'ANGA HŪ MAI	(\\$)	(\\$)	(\\$)
1 Ngaahi totongi sevesi			
2 Ngaahi totongi ngāue'aki (rental)			
3 Ngaahi Pa'anga Hu Mai Makehe			
FAKAKATOA 'O E PA'ANGA HŪ MAI	-	-	-
PA'ANGA HŪ ATU	(\\$)	(\\$)	(\\$)
1 Tu'uaki			
2 Mo'ua 'uhila			
3 Mo'ua vai			
4 Ngaahi fakamole telefoni			
5 Ngaahi fakamole 'itaneti			
6 Ngaahi fakamole fefononga'aki			
7 Vahenga/vahe			
8 Ngaahi fakamole makehe			
FAKAKATOA 'O E PA'ANGA HŪ ATU	-	-	-
TUPU	-	-	-